

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№1
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 326 sahifa,
5-yanvar, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Talabalarda tolerantlikni shakllantirish zarurati va samaradorligi.....	28
Bafayev Muxiddin Muxammadovich	
Muhandislik grafikasi bo'yicha raqamli kompetensiyalarni shakllantirishda grafik dasturlardan foydalanish metodikasini yaratish	34
Axmatova Asila Akmaljon qizi	
Investigation on the Efficacy of Pedagogical Approaches in Virtual Learning	37
Burkhonova Zarafuz Qobilovna, Makhmudov Shaxboz Muzzafarovich	
The Role of Input And Interaction in Second Language Acquisition.....	40
Dilorom Poyonova	
Muhandislik yo'nalishida kartografiya fanini integratsiyalashgan holda o'qitish	45
Kazakbayeva Muxabbat Turabayevna	
Incorporation of Moocs Into the Digital Educational Framework for the Development of Professional Speech Culture.....	49
Kudrat-Zoda Kamola Alisherovna	
Pedagogical Strategies for Enhancing Students' Creative Thinking Throughout the Learning Process	52
Makhmudova Ugliy Baxtiyarovna	
Kognitiv yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning media savodxonligini rivojlantirish	57
Mirzayeva Mayramxon Zaynobiddinovna	
Transformatsion yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirish.....	61
Mirzayeva Ziyoda Uktamjonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish	65
Qurbonboyeva Gulnoza Mahmud qizi	
An Online Service that Integrates Up-To-Date Content From Well-Known Mooc Platforms	68
Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Abdurahmonova Osiyo Jahongirovna	
The Fourth Phase of Distance Education: Integrated Technologies and Moocs	71
Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, TaranenkoTatyana Viktorovna	
Gamifikatsiya orqali iqtidorli o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini oshirish	74
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Xaytbayeva Malika Qobil qizi	
Boshlang'ich ta'lim fanlarini didaktik o'yinlar orqali tushuntirish	77
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Shomaxsudova Diyora Dilshod qizi	
O'smirlar orasida alkogolizm, giyohvandlik va toksikomaniya profilaktikasi	80
Sh. F. Mustafayeva	
Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students	85
Turayev Alimjan Bahriddinovich	
The Problems of Remote Learning Technology and Global Trends in University Education Development.....	88
Tursunov Begzod Sherzodovich, Shukurova Madina	
A Case Study of Humanities Disciplines Using Massive Open Online Courses as a Resource for Blended Learning	91
Tursunov Begzod Sherzodovich, Eshkabilov Kodirali Davlatmuratovich	
Modern Education and Training Practices for Future Dentists	94
Turumova Marjona Bahodirovna	
Kommunikativ yondashuv asosida nutqiy kompetensiyani shakllantirish.....	98
Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna	

Maktabgacha ta'lim jarayonida mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar: amaliy muammolar va ularning innovatsion yechimlari	102
<i>Xabibulayeva Shaxrizoda O'ktam qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarda nutq o'stirish darslari orqali Soft Skills ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy pedagogik psixologik asoslari	106
<i>Xoldarova Mubina Qudratbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi muhit va uning turlari	110
<i>Xolmirzayeva O'g'iloy Murotali qizi</i>	
Развитие компетенций студентов-биологов в изучении языков	114
<i>Абдуллаева Нигора Курбановна</i>	
Формирование интереса и повышение эффективности школьного урока физической культуры	118
<i>Мукимов Олим Эргашевич</i>	
Incorporation of Massive Open Online Courses Into the Higher Education Framework	122
<i>Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Nasrullayev Javlonbek Tal'atjonovich</i>	
Совершенствование инновационной методики социально-педагогической деятельности будущих педагогов в полилингвальной среде с использованием искусственного интеллекта	125
<i>Хужаниязова Гузаль Юлдашевна</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ faoliyatini xalq og'zaki ijodi asosida rivojlantirish	130
<i>Abduraximova Muxabbat Allayevna</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'rganiladigan nostandart masalalar	133
<i>Karimova Kunduz Ruzibayevna, Yo'ldosheva Tojigul Ulug'bek qizi</i>	
Video-marketingning iste'molchilar jalb qilinishiga ta'siri: Tiktok va Youtube misolida.....	138
<i>Rustamova Ma'mura Asqar qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv jarayonlarini diagnostika qilish	141
<i>Shorustamboyeva Shahnoza Ulug'bekovna</i>	
The use of Visualization Technology as a New Trend in Teaching the English Language	144
<i>Tursunoy Ortiqova</i>	
Didaktik drama asosida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda narrativ yondashuvning asosiy tushunchalari tahlili	149
<i>Xolbayeva Dildora Azizovna, Sadiyeva Shaxnoza Xusanovna</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'qitishda work-based learning metodikasini qo'llash ..	153
<i>Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi</i>	
Bo'lajak shifokorlarni tibbiy amaliyotga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	156
<i>Murtazayeva Nasiba Komiljonovna</i>	
Autizm spektri buzilishi bo'lgan bolalar uchun inklyuziv ta'limni tashkil etish	159
<i>Xusnidinova Saodat</i>	
Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari	163
<i>Djumayeva Dildora Isroilovna</i>	
Integrating Quizlet, Kahoot, and Padlet Into Vocabulary Instruction: An Experimental Study With Undergraduate Philology Students.....	167
<i>Inoyatova Umida Boxadir qizi</i>	
Advantages and Disadvantages of Teaching Students Via Competent Based Approach in Order to Improve Their Listening and Speaking in Finland	171
<i>Abdukhakimova Kamola Akmalovna, Rahmatova Mohijahon Ahmad qizi</i>	
Kimyo ta'limida iqlim o'zgarishlariga oid ilmiy ma'lumotlar asosida qaror qabul qilish kompetensiyasini rivojlantirish	175
<i>Akbarova Saidaxon Rustamovna</i>	
Tibbiyot oliy ta'limida pediatriya talabalari klinik fikrlashini rivojlantirishda muammoli ta'lim metodlarining roli.....	180
<i>Atadjanova Shaira Xalilovna, Umarkulov Muxtorali Islomkulovich</i>	

Individual ta'lim muhiti asosida bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini kasbiy-metodik tayyorlashni takomillashtirish.....	185
<i>Azamatova Dildora Shuxrat qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim-tarbiya tizimida raqamli ta'limni joriy etishning innovatsion yondashuvlari va samaradorlik omili.....	189
<i>Babayeva Dilnoz Xaydarovna</i>	
O'qish savodxonligini oshirishda xalqaro tadqiqotlarning o'rni (PISA va PIRLS)	192
<i>Barakayeva Shahnoza Fazliddin qizi</i>	
Yosh rahbarlarda boshqaruv stressining namoyon bo'lishi va boshqaruv faoliyatiga moslashuv muammolari: ta'lim tizimi sharoitida psixologik holat tahlili.....	195
<i>Djavgarova Dilfuza Shuxrat qizi</i>	
Sun'iy intellekt va katta ma'lumotlardan foydalanish asosida oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv samaradorligini oshirish strategiyalari.....	199
<i>Duvlayeva Nozigul Xolmuxammad qizi</i>	
Enhancing English Learners' Pronunciation Through AI-Based Language Applications.....	203
<i>Egamova Munisa Khakim kizi</i>	
Maktab ta'lim tizimining dars jarayonlarida elektron qo'llanmalardan samarali foydalanish.....	208
<i>Kodirov Akbar Shuxratovich</i>	
Improving the Methodology of Teaching Biochemistry in Medical Higher Education Institutions Through Virtual Laboratory Tools	213
<i>Mamadaliyeva Zarina Rakhmat kizi</i>	
O'smirlarda kommunikativ tolerantlik muammosining nazariy-metodologik asoslari.....	218
<i>Mirsidikova Aziza Mirvohidovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining sog'lom turmush tarzini tashkil etishning nazariy asoslari	221
<i>Muxtorova Xusnidaxon Abdug'oprovna</i>	
Improving the Theoretical and Methodological Foundations for Integrating Generative Artificial Intelligence Technologies Into English Language Teaching in Higher Education	226
<i>Nigmatova Nozimakhon Ulugbek kizi</i>	
Maktabgacha ta'lim va oila hamkorligi: zamonaviy yondashuvlar va ilmiy asoslar.....	229
<i>Omondavlatova Diyora Otabekovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida iqtidorli talabalarning ilmiy va ijodiy kompetensiyalarini aniqlashga yo'naltirilgan axborot tizimini yaratish	233
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Ro'zimatova Saidaxon Abdivoxiid qizi</i>	
O'quvchilarni o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash pedagogik muammo sifatida.....	237
<i>Qodirqulov Nodirbek Hamroqul o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida talaba-qizlarning kasbiy, madaniy va kommunikativ faoliyatlarini samarali tashkil etish	242
<i>Qurbonova G. M.</i>	
Kasbiy tayyorgarlik jarayonida refleksiv yondashuvning metodologik asoslari	245
<i>Raxmatova Shaxnoza Oybek qizi</i>	
Inkluziv ta'limda pedagogik diagnostika: maxsus ehtiyojli o'quvchilarning o'quv yutuqlarini baholash	248
<i>Norqobilova Rayxona Davlatovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	252
<i>Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi</i>	
Pedagogical Strategies for Enhancing Students' Creative Thinking Throughout the Learning Process	254
<i>Shaymatova Aziza</i>	
Dasturiy-metodik majmuani ishlab chiqish bosqichlari hamda pedagogik talablar.....	259
<i>Soliyeva Gavharoy Yodgorjon qizi</i>	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda pedagogik metod va o'yinlarning samaradorligi	265
<i>Suyarova Orzigul Sodiq qizi</i>	

Yoshlarni nikohga tayyorlashda shaxsiy omillar va psixologik yetuklik.....	269
To'xtamatova Nargizaxon Abdullayevna, Buranova Sevara Sa'dullayevna	
O'zbekiston umumiy o'rta ta'lim tizimida rahbarlarning liderlik kompetensiyalarining hozirgi holatini diagnostika qilish	273
Taylakova Dilnoza Norbekovna, Latifova Mavjuda Xurramovna	
Ta'limga o'qib tushinishni sun'iy intellekt bilan integratsiya qilish imkoniyatlari va pedagogik strategiyalari.....	276
Umarov Bahrom Norboyevich	
Talabalar mobilligi jarayonida pedagogik qo'llab-quvvatlash mexanizmlari.....	281
Xabibullayev Alimardon Xidoyatillayevich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarni tayyorlashda kompetensiyaviy yondashuvning roli va ahamiyati.....	286
Yo'ldosheva Iqbol Bekbo'lsin qizi	
Boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganishning ahamiyati va undagi zamonaviy yondashuvlar	289
Yoqubjonova Mohlaroyim Abdumalik qizi	
O'smir shaxsida refleksiyani shakllanishida ota-ona munosabatlarning ta'siri	292
Yulchiboyeva Dilfuza Ergasheva	
Boshlang'ich ta'limda geymifikatsiya orqali til kompetentligini rivojlantirish.....	297
Zakirova Sohila Muxtoraliyevna, Nurmuhamedova Dilshoda Zaynobiddin qizi	
Профессиональная этика педагога высшего учебного заведения	302
Журабекова Хабиба Мадаминовна	
Ортодонтியда миотерапиya: миогимнастик дентоальвеоляр apparatlarni qo'llashning taqqoslama tavsifi	305
Tursunov Begzod Sherzodovich, Sayfulayeva Aziza Anvarovna	
Музейная педагогика на уроках воспитания в средней школе: методика включения музейных практик в процесс обучения и воспитания подростков	308
Умрихина Виктория Игоревна	
21st Century Dental Innovation Technologies: An Overview	314
Khojimurodov Burkhon Ravshanovich	
Цели и задачи педагогических систем, основанных на конструктивизме в общеобразовательных школах	317
Шарипова Шахноза Шавкат кизи	
Способы повышения мотивации учащихся при изучении русского языка.....	321
Эшонкулов Хамрокул Маматкулович	

BOSHLANG'ICH SINFLARDA CHET TILINI O'RGANISHNING AHAMIYATI VA UNDAGI ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

UDK 8.1751

Yoqubjonova Mohlaroyim Abdumalik qizi
TDPU tayanch doktoranti

Annotatsiya: Boshlang'ich ta'lim davri bolalar hayotida muhim bosqichni tashkil etadi. Ushbu davrda bolalar o'z shaxsiyatini shakllantirish, muhitga moslashish, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish hamda yangi bilimlarni o'zlashtirish jarayonida faol ishtirok etadilar. Chet tilini o'rganish mazkur jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi. Chet tilini o'rganish bolalarga nafaqat til ko'nikmalarini, balki madaniy, ijtimoiy va psixologik jihatlarni ham o'zlashtirish imkonini beradi. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganishning ahamiyati hamda ushbu jarayonda qo'llanilayotgan zamonaviy yondashuvlar yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: interaktiv metodlar, zamonaviy texnologiyalar, ta'lim, muloqot, ijtimoiy ko'nikmalar, tanqidiy fikrlash, qobiliyat.

Abstract: The primary education period represents a significant stage in children's lives. During this stage, children actively engage in the formation of their personalities, adaptation to the environment, development of social skills, and acquisition of new knowledge. Learning a foreign language is an integral part of this process, as it enables children to develop not only linguistic skills but also cultural, social, and psychological competencies. This article presents an overview of the importance of foreign language learning in primary education and highlights modern approaches applied in this field.

Key words: interactive methods, modern technologies, education, communication, social skills, critical thinking, abilities.

Аннотация: Период начального образования является важным этапом в жизни детей. В этот период дети активно участвуют в процессе формирования личности, адаптации к окружающей среде, развития социальных навыков и приобретения новых знаний. Изучение иностранного языка является неотъемлемой частью данного процесса. Оно позволяет детям осваивать не только языковые навыки, но и культурные, социальные и психологические аспекты развития. В данной статье представлена информация о значимости изучения иностранного языка в начальных классах и современных подходах к его преподаванию.

Ключевые слова: интерактивные методы, современные технологии, образование, коммуникация, социальные навыки, критическое мышление, способности.

KIRISH

Boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish bugungi ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylangan. Chet tillarini o'rganish bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ta'lim muassasalari chet tillarini o'qitishga alohida e'tibor qaratmoqda. Bu jarayon nafaqat bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki ularning fikrlash va muloqot qilish qobiliyatlarini ham oshirishga xizmat qiladi. Boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish jarayoni bolalarning o'ziga xos ehtiyojlari va qiziqishlariga mos ravishda tashkil etilishi muhimdir. Ushbu yosh davridagi bolalar hayotida yangi bilim va tajribalarni o'zlashtirishga ochiq bo'lib, o'rganish jarayoniga yuqori qiziqish bilan yondashadilar. Chet tilini o'rganish jarayonida o'qituvchilar bolalarning diqqatini jalb etish maqsadida interaktiv metodlar, o'yinlar va amaliy mashg'ulotlardan samarali foydalanishlari zarur. Bu esa ta'lim jarayonining qiziqarli va samarali tashkil etilishiga imkon yaratadi.

Chet tilini o'rganish bolalarga boshqa madaniyatlar bilan tanishish imkonini beradi, chunki ular yangi so'z va iboralarni o'zlashtirish orqali nafaqat tilni, balki boshqa xalqlarning an'analari va qadriyatlarini ham bilib oladilar. Mazkur jarayon bolalarning dunyoqarashini kengaytirib, ularni global jamiyatning faol a'zolari bo'lishga tayyorlaydi. Bundan tashqari, chet tilini o'rganish bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi, ya'ni yangi do'stlar orttirish, guruhda ishlash va samarali muloqot qilish qobiliyatlarini shakllantiradi. Chet tilida muloqot qilish bolalarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish, boshqalar bilan fikr almashish va turli vaziyatlarda o'zlarini ishonch bilan tutish imkonini beradi. Shu sababli boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish jarayoni

bolalar uchun nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantirish, balki ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish zamonaviy ta'lim tizimida muhim o'rin egallaydi. Bu jarayon nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantirish, balki bolalarning global fikrlash qobiliyatini oshirish, madaniyatlararo muloqotni kuchaytirish hamda ularning shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. O'zbek olimlari ushbu yo'nalishda bir qator ilmiy tadqiqotlar olib borib, samarali zamonaviy yondashuvlarni ishlab chiqmoqdalar. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimida chet tilini o'rgatish jarayonida interaktiv metodlar va didaktik o'yinlar muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, Shodmonova G. o'z ilmiy ishlarida boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganishda o'yin metodlarini qo'llashning yuqori samaradorligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, o'yinlar orqali bolalarning diqqatini jalb qilish, ularni dars jarayonida faol ishtirok etishga undash mumkin.

Mazkur yondashuv bolalarning chet tilini o'zlashtirish jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishga xizmat qiladi ^[1]. Tursunov A. esa ta'lim jarayonini psixologik yondashuvlar asosida tashkil etish zarurligini asoslab beradi. Olim bolalarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etilgan darslar o'qitish samaradorligini oshirishini ta'kidlaydi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos ravishda ta'lim jarayonini rejalashtirishda muhim ahamiyatga ega ^[2]. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari chet tilini o'rganish jarayonida yangi pedagogik imkoniyatlar yaratmoqda. Abdullayev A. o'z tadqiqotlarida onlayn resurslar va mobil ilovalardan foydalanish orqali chet tilini o'rganishning afzalliklarini yoritib beradi. Uning fikricha, raqamli texnologiyalar bolalarda chet tilini o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshiradi hamda bilim va ko'nikmalarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu bois, boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi ^[3]. Umuman olganda, o'zbek olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlar va ilg'or pedagogik yondashuvlar bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantirish bilan bir qatorda ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Chet tilini o'rganishning ahamiyati bir qator jihatlarida namoyon bo'ladi. Avvalo, chet tilini o'rganish bolalarning kognitiv rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ularda mantiqiy fikrlash, muammolarni hal etish va ijodkorlik qobiliyatlarini shakllantiradi. Shuningdek, chet tilini bilish bolalarga globallashtirish sharoitida o'z o'rnini topish imkonini beradi, chunki bugungi kunda chet tillarini bilish nafaqat foydali, balki zaruratga aylangan. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar chet tilini o'rganishda bolalarning ehtiyojlari va qiziqishlariga mos usullarni qo'llashni taqozo etadi. Bunday yondashuvlarga interaktiv o'yinlar, multimedia materiallar, guruhliy faoliyatlar va amaliy mashg'ulotlar kiradi. Ushbu usullar bolalarning o'zaro muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga, ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishga yordam beradi ^[4].

Interaktiv o'yinlar orqali bolalar o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Jumladan, rolli o'yinlar turli hayotiy vaziyatlarda muloqot qilish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu jarayon bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantirish bilan birga, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi, xatlardan qo'rqmasdan erkin fikrlashga imkon yaratadi. Multimedia materiallar, xususan videolar, audio yozuvlar va interaktiv dasturlar chet tilini o'rganishda qo'shimcha didaktik vosita sifatida muhim rol o'ynaydi. Ushbu materiallar yordamida bolalar real hayotiy vaziyatlarni kuzatish, tinglash va ularga mos ravishda javob berishni o'rganadilar, bu esa ta'lim samaradorligini oshiradi. Guruhliy faoliyatlar ham chet tilini o'rganish jarayonida muhim ahamiyatga ega bo'lib, bolalarda hamkorlik, fikr almashish va jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Amaliy mashg'ulotlar, jumladan chet el madaniyatini o'rganish, an'anaviy taomlarni tayyorlash yoki chet tilida qo'shiqlar kuylash, bolalarning chet tiliga bo'lgan qiziqishini yanada oshiradi va tilni amaliy jihatdan qo'llashga imkon beradi. Mazkur jarayonda o'qituvchining kasbiy mahorati va metodik yondashuvi chet tilini samarali o'rgatishda hal qiluvchi ahamiyatga ega ^[5].

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish bolalar uchun nihoyatda muhimdir. Ushbu jarayon bolalarning kognitiv rivojlanishiga, ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishga hamda global dunyoda o'z o'rnini topishlariga xizmat qiladi. Zamonaviy yondashuvlar, jumladan interaktiv o'yinlar, multimedia materiallar, guruhliy faoliyatlar va amaliy mashg'ulotlar chet tilini o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishga imkon beradi. O'qituvchilarning roli bu jarayonda alohida ahamiyat kasb etib, ular bolalarning yosh xususiyatlarini va ehtiyojlarini inobatga olgan holda dars mashg'ulotlarini maqsadga muvofiq tashkil etishlari lozim. Chet tilini o'rganish jarayonida bolalar nafaqat lingvistik ko'nikmalarni, balki madaniy va ijtimoiy jihatlarni ham egallaydilar, bu esa ularning kelajakdagi ta'limiy va kasbiy muvaffaqiyatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shodmonova, G. (2020). Boshlang'ich sinflarda chet tilini o'rganish metodikasi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi.
2. Tursunov, A. (2021). Psixologik yondashuvlar va chet tilini o'rganish. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Abdullayev, A. (2022). Zamonaviy texnologiyalar va chet tilini o'rganish. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
4. Rahmonova, D. (2019). Chet tilini o'rganishda o'qituvchilarning roli va ta'siri. Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
5. Qodirova, N. (2023). Interaktiv metodlar va o'yinlar orqali chet tilini o'rganish. Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Murodova, S. (2020). Bolalar psixologiyasi va chet tilini o'rganish. Toshkent: O'zbekiston Psixologiya Assotsiatsiyasi.
7. Islomova, L. (2021). Chet tilini o'rganish jarayonida kommunikativ yondashuvlar. Qarshi: Qarshi Davlat Universiteti.
8. Xudoyberganova, R. (2022). Zamonaviy ta'limda chet tilini o'rganish usullari. Andijon: Andijon Davlat Universiteti.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.